

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorum|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. LXXXV. Præscriptio. conf. Rubr. Usucapio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

de Mercatura. tit. de mand. n. 23. Fach. 2. contr. jur. contr. 93. in fin.

CAP. LXXXII.

Præponens, Præpositus.

Axioma I.

Præponens facto sui officialis contravenire nequit. Limita (1.) in fisco l. 3. c. de jure fisci, ut & si procurator ejus fidem habuerit de pretio. *Perez. C. ne fisci rem quam vend. n. 5. (2.) in Ecclesiâ l. 14. §. 1. C. de SS. Ecclef.*
Amplia: nec princeps rem à suo fisco venditam repetere potest, nec una fisci statio alterius stationis gesta. *Perez. ibid. n. 3. & 7.*

II.

Præponens tenetur de culpa eorum quos præposuit; imputare enim sibi debet, quod parum diligentes homines adhibuerit. Et ubi lex alicui personalem inspectionem rei alicujus committit, non potest eam curam alteri demandare. *Perez. C. de condit. in publ. horr. n. 11. segg. nisi probet, se omnem diligentiam adhibuisse.* Præpositi tamen prius sunt executiendi quam præponentes, quia qui alioquin ad officium publicum nominant, pro eo fidejussisse censentur, l. 8. C. de suscept. *Brunnem. ad l. 2. C. eod.*

Limita: quod tunc demum substitutus prius conveniendus sit, si (1.) substitutio facta sit cum approbatione superioris, l. 13. C. de mull. leg. (2.) si substitutio facta sit ex necessitate l. 67. §. 1. de legat. 2. alias præponens primum convenitur, quia substitutus munus suum exercet periculo substituentis l. 11. §. 1. ad municipal.

CAP. LXXXIII.

Præposteratio seu ordinis inversio.

Axioma I.

Præposteratio non nocet. *Gothofred. Anton. disput. feud. 4. thes. §. lit. a. 2. F. 4.* quod non modo in legatis obtinere, §. 34. *Instit. de legat.* sed etiam in omnibus contractibus, testamentis & stipulationibus, patet ex §. item si quis ita 14. *Instit. de inut. stipul.* Ratio, quia hodie etiam in stipulationibus voluntas potius & consensus contrahentium, quam verborum scrupulositas spectatur. *Gifan. ad d. §. 14. Instit. de inut. stipul. per §. 1. Instit. eod.*

CAP. LXXXIV.

Prærogativa, Præcedentia.

Is est potior, qui prior in officio præcesserit; ille vero subsequi debet, quem recentius examen probaverit. l. 1. C. de præpos. sacri cubic. lib. 12. conf. de Præcedentia *Jac. Gothofr. Maggon. Goldast. Arum. 2. decis. 1. & 34.*

CAP. LXXXV.

Præscriptio. conf. Rubr. Usucapio.

Axioma I.

Præscriptio non præsumitur, *Corn. consil. 326. in fin. vol. 2. Alex. cons. n. 12. vol. 2. Paris. cons. 27. n. 89. vol. 1. Mascard. de probat. concl. 1212. num. 1.* etiam si sit temporis immemoralis. *Paris. d. consil. 27. num. 9. & consil. 104. num. 121. vol. 1. Natt. cons. 179. n. 18. vol. 1. Vult. 2. cons. Marp. 30. n. 57.* quia est facti. *Vult. 1. cons. Marp. 22. num. 13. Bald. cons. 450. vol. 4. Abbas cons. 82. col. 3. vol. 1.* Ideoque præscriptionem alleganti incumbit onus probandi. c. ex literis 3. extr. de probat. *Bald. in cons. 450. super primo. vol. 1. Cravett. cons. 29. col. fin. Roland. cons. 89. num. 30. vol. 1. Bald. in l. Celsus, §. ult. n. 9. de usucap. Pacian. cons. 3. n. 56.*

II.

Præscriptio circa illa, quæ sunt contra publicam utilitatem, nihil operatur. *Abbas in c. extirpanda. §. qui verò. num. 27. de præbend. & cap. cum non de præscript. n. 1. & 13. Mandel. cons. 62. num. 35. & cons. 64. num. 91. Henric. Boich. in c. si diligenti. num. 51. de præscript. & ante eum Castr. in l. jam pridem. C. commun. de usucap. Petr. de Ubald. in repet. d. c. si diligenti in 7. requisito. ibi septimo queritur. col. 3. Gylman. 1. p. 2. vol. 4. tit. 11. num. 29.* Quia functiones publicæ non præscribuntur, nisi mediante titulo à fisco concessio, per ea quæ allegat *Joh. Gallien. q. 360. ibi sexto in libro, qui inscribitur, stylus Parlamenti Paris. Gylman. d. loc. n. 30.*

III.

Præscriptio nulla currit adversus agere impeditum. l. 1. §. ne autem 2. C. de annal. except. *Authent. nisi tricennale. & ibi gloss. in verb. appauserint. C. de bon. matern. l. quacunq. 4. in fin. C. de bon. qualibet. Carpz. part. 2. cons. 50. def. 6. num. 3. Coll. Arg. de usucap. thes. ult. eamque regulam proficisci à ratione naturali scribit Argentr. in consuetud. Britan. art. 45. num. 2.* propter quam non est conveniens, ut is poenam patiatur, qui nullam culpam commisit, *Bald. in d. Authent. nisi. in pr. ubi ait: quod si statutum dicat, ut omnis currat præscriptio, qui sua debita non exegerint intra decem annos, ei non curret præscriptio, qui agere impeditus est, quia illa regula est naturalis, nec naturalis æquitas patitur, ut ibi sit poena, ubi non est negligentia. Pacian. 1. consil. 148. num. 5. idem obtinere & in exceptione patet ex eo, quod quamdiu non agitur, exceptioni nulla currat præscriptio. l. pure §. §. fin. ff. de except. quod procedere in meris exceptionibus, non verò in illis, quæ non tantum per modum excipiendi, sed etiam per formam agendi, & per implorationem officii judicis possunt proponi, differit Wesenb. in parat. d. tit. num. 12.* Quamdiu verò dormit præscriptio, tot anni, quibus dormit, detrahuntur, & à quocunque tempore quis agere potuit, ab eo tempore currit præscriptio.

Regulam itaque quod attinet, hanc declarat Ludov. Gomez ad §. rursus *Instit. de act. n. 14.* quod ea procedat in impedimento juris, per ea quæ trad. Aretin. in l. pacta novissima 10. l. 2. C. de pact.

(M)

de pact. Jafon. in §. item si quis in fraudem. num. 87. Instit. de act. Corset. conf. 191. & conf. 304. col. pen. vol. 3. Henric. Boich. in cap. auditis. in 2. distinct. extr. de prescript. Matth. de Afflict. in tract. protymis, pag. 10. col. 1. secus in impedimento facti. §. rursus. Instit. de act. tunc enim si impedimentum sit iustum, licet agere non possit, currit tamen prescriptio, sed restituitur l. & Atilicinus 31. ubi Bart. ff. de servit. iust. prad. si vero iniustum, prescriptio quidem currit, & non restituitur, l. 2. §. si quis tamen. ff. si quis caut. Bart. in l. Senatus. ff. de offic. Præsid. quod tamen de Jure Canonico limitat Jafon. in d. §. ita ut non obtineat, si impedimentum culpa sua pervenisset, per cap. quia diversitatem 5. de concess. præbend. Quod si itaque impedimentum processerit culpa impediti, immediata prescriptio quidem currit. Secus si illud impedimentum etiam proveniens culpa impediti ad hoc non fuisset ordinatum, sed postea demum mediante alio impedimento evenisset, quo casu bene excusabitur, quia talis causa mediata non inspicitur, sed immediata, l. sed si plures 10. §. in arrogato 6. ff. de vulgar. substit. Roman. conf. 9. Rochus de Curt. in tract. de jure patronat. in verb. competens. in 2. quest. 8. in princip. Felinus in cap. cum oportebat. colum. 6. de Accusation. & in cap. de cetero. de sentent. Excommunic. Ita etiam non interruptitur prescriptio per tempora belli, quando jus redditur. Menoch. conf. 896. n. 32. Klock. tom. 1. conf. 7. n. 414. Hahn. ad Wesenb. de usucap. & prescript. n. 14. Sed hodie juxta Recessum imperii de anno 1654. indistincte detrahitur tempus belli, si jus redditum fuerit, si non. Quod & in Pomerania in vindicatione rusticorum observari testatur Mer. P. 4. decis. 311.

Limita, ut cum in prescriptioe conventionali non dormiat prescriptio, ibi quoque anni pupillaris ætatis non detrahantur, sed computentur, de qua est l. Emil. 38. ff. de minor. Conf. Sam. Stryckii disputat. inaug. ad d. l. cap. 5. num. 5. seqq.

IV.

Prescriptio in Feudis contra Dominum non procedit, c. Imperialium vers. nullius temporis. de prohib. Feud. alien. per Frider. 2. Feud. 55. cap. 1. §. præterea. & ibi Andr. de lfern. d. cap. Corradi. 2. F. 40. quia quod ab initio non valuit, non potest tractu temporis convalescere, d. cap. 1. de probib. feud. alien. Decius conf. 38. n. 8. vols. Conf. Arg. 1. conf. 38. n. 16. Gœdd. 3. conf. Marp. 33. n. 233. ubi verum esse ait, quod ipsam rem in feudum datam, quam propter continuam malam fidem vasalli nec ipse, nec heredes ejus prescribere possunt, sicut nec is, in quem alienaverit, sive bonæ sive malæ fidei possessor fuerit. Alias enim prescriptionem adversus culpam, vel præstationes, aut alias incidentes vel emergentes causas, licet originem à re feudali aut contractu negotiove habeant, nullibi reperiri inter Dominum & vasallum prohibitam vel sublatam, quin potius concessam esse monstrat, per cap. si quis triginta. cap. si Titius 51. si de

feud. defunct. content. cap. 1. §. porro qualiter olim feud. possit alienar. cap. 1. §. porro. ubi Matthæus de Afflict. n. 62. quæ fuit prima causa benesicii amitt. Schraderus de feudis, p. 2. part. 9. in princip. sect. 14. num. 15.

V.

Quot annis prescribuntur immobilia, tot annis etiam jura immobilibus annexa, quia accessorium sequitur naturam sui principalis. Exemplum est in servitutibus l. 2. C. de servit. jurisdictione & aliis juribus incorporalibus.

VI.

Quoties ad prescriptionem accedit bona fides, toties æquè tribuit dominium ac usucapio. Quia hodie ratione effectus inter prescriptionem & usucapionem nihil interest, lib. 11. C. de usucap. transf.

Amplia, ut procedat in prescriptioe tam longi quam longissimi temporis. Conf. Brunem. ad l. 8. C. de prescript. 30. vel 40. ann.

VII.

Quoties per prescriptionem exceptio tantum quaesita, toties prodest soli possidenti, neque ei possessione amisâ ulla competit vindicatio.

Ratio generalis est, quod jura facilius deint exceptionem quam actionem. arg. l. Arrianus 47. ff. de O. & Aet. Specialis est, quod prescriptio dominium non tribuat, hinc ex illâ non competit rei vindicatio. Ita si res corporales sine titulo malâ fide per triginta annos possederim, aut alter pensiones siue debitum iurâ idem tempus non exegerit, exceptio competit, non verò amisâ possessione vindicatio.

Limita, ut tamen contra illum, qui per vim abstulit possessionem, asserere possim interdico unde vi, vel conditione ex Can. Redintegranda. caus. 3. q. 1. idque in odium spoliatoris.

VIII.

Is, qui habet minus legitimum ingressum officii vel dignitatis, nunquam prescribit. Itaque licet Decurio per 40. annos militaverit, is tamen & liberi ejus in militiâ nati non possunt se prescriptione tueri. l. 55. C. de decur.

IX.

Prescriptio libertatis contra servitutem est favorabilior, quam servitutis contra libertatem. Soarez. conf. 3. vers. ad secundam questionem. n. 30. Albericus de munerib. n. 9. Gylmann. tom. 4. l. vot. 30. numero 120.

X.

Prescriptio videtur quid habere iniquitatis, Bald. in l. 1. §. pueritiam 37. ff. de postuland. quia vergit contra naturalem & positivam justitiam, & sic consistit quidem in jure bono, sed non æquo, cum tueatur aliquem contra verum rei Dominum. Angel. in l. sequitur. §. si viam de usuc. & locupletetur quis cum aliena jactura, l. jure natura 206. ff. de R. A. l. nam hoc natura 14. ff. de condi. indeb. l. 6. §. 3. ff. de negot. gesti. cap. locu-

locupletari 48. de R. l. in 6. Zalius conf. 16. n. 54. Paris. in rubr. de præscript. n. 8. Novell. 9. Arniæus lib. 2. cap. 2. de Majest. n. 5. Quod secundum quid non simpliciter admittit Joh. Bilslein. ad Inst. tit. de usucap. object. 1. Invisis enim Dominis bona usucapere naturali æquitati quidem adversatur; at scientibus & permittentibus Dominis bona usucapere nihil ferè aliud est, quàm ab eis ex donationis titulo bona acquirere, cum nemo videatur fraudare eos, qui sciunt & consentiunt, l. quod autem 6. §. præterea 9. ff. de his qua in fraud. cred. fact. sunt. Hinc & primario & contra juris sui contemptores principaliter ea est introducta, c. vigilantis. extr. de præscript. cap. placuit 15. §. præscriptionum 16. quæst. 3.

XI.

Præscriptio habetur pro completa, quando paucissimi dies restant, l. si fundum 16. in fin. ibi: paucissimi dies ff. de fund. dotat. Gloss. in l. 4. §. Labeo. ff. de acquir. poss. §. in l. 1. §. qui autem. verb. habiturus. ff. de vi arm. Bald. in cap. fin. col. 4. de præscr. fac. & l. rerum mixtura 30. §. Labeo 1. ff. de usucap.

Limita, procedere tantum in præscriptione favorabili, secus in odiosa, Glossa in l. in usucapionibus. ff. de divers. & temp. præscript. quam sequitur Roman. in d. §. Labeo. Adde gloss. in l. 3. §. minorem. ff. de minor. ubi ait, quod in præscriptione odiosa oportet ultimam diem ex toto esse completam, secus in aliis, quib. dies cæpta habetur pro completa, d. l. in usucapionibus. Alex. & Jason. in d. §. Labeo. Felin. in c. illud. col. fin. vers. octavo concl. de præscr. Unde quando quis ex tit. quib. ex causis major. vellet restitui ad complendam præscriptionem, remedium istud locum non habet, quia certaret de lucro captando, Ludovicus Gomez ad §. rursum Inst. de actionib. n. 3.

XII.

Præscriptio in uno, non extenditur ad reliquum, cap. cum contingat 29. extr. de decim. cap. auditis 15. cap. cum olim 18. extr. de præscript. Hostiens. Johannes Andr. Panormitan. Felinus in cap. cum ex injuncto. de hæretic. Panormitan. in cap. accepta. in fin. de restitut. spoliat. Everhard in loc. a contrariis. ad distict. n. 6. quia juris est strictissimi, dict. cap. auditis. de præscript. Wesenb. lib. 1. conf. 34. num. 25. Balb. in tract. præscript. 2. part. p. 2. n. 11.

XIII.

Præscriptio in pupillari ætate dormit, l. sicut 3. C. de præscript. 30. annor. Panorm. in cap. non licet, col. 3. de præscr. n. 10. Bald. in l. etiam si a patre. num. 5. de minor. Conf. Arg. 1. conf. 38. num. 13. Bart. in l. fin. n. 11. C. in quib. causis. restit. in integ. non est necess. Castren. conf. 440. col. 3. vers. Tertio objicitur. Hieron. Gabriel. conf. 163. num. 12. Guid. Pap. quæst. 31. n. 2. atque indistinctè in minori ætate constituto præscriptionem non currere, tradit Alex. conf. 31. col. 5. Nicol. Everhard. conf. 162. n. 3. præscribi enim non potest juri, quod non competit, l. 1. §. ne autem 1. Cod. de annal. except. Ital. contr. l. 1. ff. de temporal. præscript. Bart. in l. cum notissimi. §. sed cum illud. C. de præscript. 30. annor. & in l. pignori. ff.

de usucap. Tiber. Decian. conf. 108. n. 43. vol. 3. nec non entis ullæ sunt qualitates, l. ejus qui 41. §. pen. ff. de reb. credit. Vult. 1. conf. Marp. 17. n. 7. cum non censeatur præscriptione sublatum, quod non sit in actu & potentia causatum, Wesenb. 1. conf. 2. n. 41.

Declara, hanc regulam procedere in præscriptionibus temporalibus, quarum respectu minor ipso jure tutus esse dicitur, l. ult. Cod. in quibus causis. restit. non est necessaria. C. A. lib. 4. tit. 4. thes. 28. secus in præscriptione 40. annorum, ut quæ contra minorem puberem & inchoetur & currat, d. l. ult. l. 3. vers. sed si pupillaris. l. 7. C. de præscript. 30. annor. Papius in Metho. C. de servit. & aq.

XIV.

Præscriptio fluere principiumque suum mutuari debet à titulo ad dominium transferendi idoneo, l. 1. in fin. ff. de pub. in rem act. Wesenb. 1. conf. 2. n. 22. Ea enim requirit bonam fidem & iustum titulum, c. ult. c. si dilig. 17. extr. de præscr. adeo ut & in quavis præscriptione titulus probari debeat, c. dudum 31. extr. de præscr.

Limita, in præscriptione absque titulo bonâ fide, tamen per tricennium continuata; hanc enim similiter gaudere præsidio, patet ex c. placuit 8. §. hæc de præscriptionibus 16. q. 3.

XV.

Præscriptio non causatur ex solo temporis lapsu, Gloss. in c. diu simul. de offic. ordin. & in l. obligationum ferè §. placet. ff. de Obl. & Act. Bart. in l. un. C. de usucap. transform. Qui enim se fundat ex tempore, dicitur inniti circumventionem temporis, §. volumus. Auth. de iis qui ingred. ad appellat. Bald. conf. 184. col. 1. in fin. vol. 5. Panorm. conf. 71. col. 1. vol. 2. Jason. conf. 159. col. 3. vol. 2. Fichard. conf. 42. n. 4. vol. 2. Afflict. decis. Neapol. 265. n. 91. cum debeat habere suos comites, Vult. 1. conf. 22. n. 96. Unde quia odiosa, Roland. conf. 21. n. 38. & 46. vol. 2. in dubio contra præscriptionem potius quàm pro illa facienda interpretatio, Cravett. conf. 29. n. 9. vol. 1. & conf. 201. n. 37. vol. 2. & contra illam judicandum erit, Cravett. conf. 425. n. 7. & conf. 498. num. 15. vol. 3. Cephal. conf. 403. n. 23. lib. 3.

XVI.

Præscribi nequeunt res, quæ meræ sunt facultatis, Bart. in l. viam 2. de via publ. quia naturalia semper sunt licita, cum meri facti sint, nihilque juris ponant, cui præscribi possit. Zoës. ad ff. de usucap. & præscr. n. 20. Ita visitare molendinum est res meræ facultatis, Mew. P. 1. dec. 60. item luere pignus, Köppen in usu Pract. Inst. obs. 90. n. 9. item retrahere rem quandocunque libet, Brunnem. in quæst. ad. Wesenb. de contr. Emr. q. 55. (ex qua tamen lege id malè colligit Paulus Badius in comment. ad d. l. 2.) Wesenb. in parat. de usucap. n. 10. & in parat. de jurisd. n. 14. ubi hoc exemplificat in Jurisdictione Gail. 2. observ. 18. n. 5. in fin. idem Wesenb. in parat. de via publ. refic. num. 4. ubi hoc exemplificat in via pub. Distinguit Wesenb. in parat. de rescind. vend. circa fin. inter ea, quæ absolute sunt talia, & ea, quæ respectivè tantum,

tantum, seu relatione talia dicuntur. Ea, quæ absolute talia sunt, simpliciter non præscribi refert, quia posita sint in cujuscunque jure absoluto & facultate independente, in quibus cum ratio præscriptionum cesseret, (nimirum ne dominia omnium in incerto sint) quippe cum hoc pacto dominia rerum potius confirmantur, quam incerta constituantur, merito quoque cesseret in his dispositio juris de præscriptionibus: posteriore verò casu, si tantum quæ relatione sint meræ facultatis, verbi causa, servitutes & jura similia ab aliis debita, ea per non usum utique præscribi, *l. pen. C. de servit. Wefenb. d. loc. de rescind. vend.* scilicet possessione prius per prohibitionem, aut inficiationem, seu contradictionem adversarii interversa, *Wefenb. de jurisd. n. 14.* qui ita sibi ipsi componendus est, confer Bachov. in *disp. Treutl. 28. thes. 10. lit. D.* Hering. de *molend. q. 21. n. 15. & seq. C.A. de ver. divis. thes. 48.* unde etiam idem *Wefenb. in comment. Cod. de jurisdict. n. 75.* ita scribit: Nunquam mihi placuit illa regula, quod actibus meræ facultatis non præscribatur: An non, jus agendi non est facultatis liberæ? an adeundi hereditatem? & similia, quibus tamen omnibus constat præscribi. Quare, pergit, verior est *Gabrielis Romani l. 5. de præscript. conclus. 10. cap. 1.* qui putat, ea tantum jura facultatis non præscribi, quæ in judicium non sunt deducibilia, hoc est, de quibus nulla competat actio, nullaque sit orta obligatio, cum non sufficiat aliquid esse facultatis simpliciter, sed simul etiam requiratur, ut sit facultatis publicæ, meræ, in judicium non deducibilis, nec juris quæsti, idem *Wefenb. conf. 2. n. 94.* Quæ verò in obligationem deducta sunt, eoque in actionem & judicium produci possunt, his æquè ut reliquis actibus præscribatur: quam distinctionem etiam sunt amplexi *Franciscus Balb. dist. p. 4. n. 5. in princ. quæst. 1. Tiraquell. de retract. convent. §. 1. gloss. 2. n. 21. Philippus Port. 3. comm. opin. conclus. 33. Goedd. 3. conf. Marp. 30. n. 310. & Regner. Sixtin. 1. Confil. Marp. conf. 9. num. 61. Ampliat id Goedd. 1. confil. Marpurg. 28. n. 263.* etiam in præscriptione immemoriali. Omnes tamen à *Wefenbecio* motæ & hæcenus recensitæ difficultates facile tolli possunt, si præsens axioma intelligas de rebus quæ sunt meræ facultatis *Naturalis*: nam quæcunque res est meræ facultatis *Civilis*, illa eodem tempore præscribitur quò alia jura; hoc enim casu ex contractu vel voluntate alterius nata est actio, tali verò actioni præscribi potest. Ita si simpliciter conventum sit, ut liceat rem retrahere, triginta annorum spatio præscribitur. *Zoëf. ad ff. de retract. n. 32.* ita & debito soluto pignori præscribitur 30. annis. Non verò Domino pascui id in arva mutantis potest obijci, nunquam antea id fuisse factum, aut longà possessione id obtinuisse.

Declarationis ergo limitari poterit regula, tum præscribi iis, quæ sunt meræ facultatis, si præscribentis interveniat prohibitio, & sublequatur patientia illius, contra quem præscribi-

tur per tempus ad præscribendum sufficiens *l. 18. §. ult. ibi: qui jus suum non interpellavit. ff. quemad. serv. amitt. l. 10. in fin. si serv. vind. gl. in. c. Abbate 25. de V. S. vid. Ungepaur. exerc. Juris. 7. q. 4. Tusch. præf. concl. tom. 8. concl. 537.* Et dicam in disput. ad *Wefenb.* suà die uberi-

XVII.

Præscriptio conjuncta cum enormi læsione alterius procedere non potest, *Ruin. conf. 170. n. 34. vol. 1. Cephal. conf. 445. num. 44. lib. 3.* quia excludi potius præscriptio dicitur, quam ut per eam quis decipiatur, *arg. l. 1. §. Magistrum 5. ff. de exerc. act. Tiber. Decian. conf. 13. n. 39. vol. 2. Vult. 1. conf. Marp. 22. num. 49.*

XVIII.

Præscribi non possunt, quæ humanitatis intuitu alicui concessa sunt, *cap. Clerici n. & seq. 16. q. 3.*

XIX.

Præscribi non potest, quod possideri non potest, *cap. causam 7. extr. de præscript. sine possessione enim præscriptio non procedit, cap. sine 3. de Reg. Jur. in 6.* Unde nec præscribi possunt ea, quæ quisque suà auctoritate usurpat, quia nullo titulo possidere incipit, *c. dilectio 7. §. potest 16. q. 3.*

XX.

Tantum regulariter præscriptum, quantum possessum, quia præscriptio strictissimi juris est, quæ nunquam ultra possessionis terminos extenditur. *Conf. l. 1. §. 6. ff. de itin. actuque privat. Ita præscripta jurisdictione mediâ non etiam simul præscripta censetur jurisdictio alta. Zoëf. de jurisd. n. 32. Jus. in l. 3. ff. de jurisdict.*

Limita: nisi id, quod non possessum aut exercitum, sit ejusdem generis; actus enim ejusdem generis regulariter sunt connexi, connexa autem adesse præsumuntur.

XXI.

Præstationes annuæ, sâhelsche Zinsen/ præscribi non possunt.

Limita: scil. futuræ, nam præteritæ præscribuntur. *cap. 20. X. de Censib. Myns. cent. 3. obs. 13. Gail. lib. 2. obs. 73.*

XXII.

Præscriptio & privilegium sunt contraria, *c. auditis 15. cap. veniens 19. extr. de præscript. cap. penult. extr. de relig. domib.* unde quando dicitur, præscriptione vel privilegio quem tueri se posse, id intellige non simul conjunctive obligationem, quia sunt contraria, *Glossa in dist. cap. penult. extr. de relig. domib.*

XXIII.

Præscriptionem non facit longa usurpatio. *c. contra 8. dist. 100. c. Schisma 24. q. 1. c. causam 7. extr. de præscript.*

XXIV. Præ-

XXIV.

Præscriptum dici non potest, quod est interruptum, cap. illud 11. ibique Dd. de præscript. Bart. & Dd. in l. naturaliter. ff. de usucap. Gloss. & Dd. in l. cum notissimi. in princ. §. imo. C. de præscript. 30. annor. Regner. Sixtin. 2. conf. Marp. 12. n. 165. præscriptio enim debet esse continua, non interrupta, cap. placuit 15. §. hac de præscriptionibus 16. quæstion. 3. nec præscribens in ullo, rei alienæ conscientiam habere debet, cap. ultim. extr. de præscriptione.

XXV.

Præscribi patiens, alienare videtur, l. alienationis 28. de V. S. Vult. 1. conf. Marp. 17. n. 73.

XXVI.

Præscriptione sublata vel prohibita non censetur prohibita ea, quæ est immemorialis, textus in Auth. ut de cetero. vers. illud quoque. junct. gloss. in verb. nulla temporis præscriptione. ibidemque Angel. idem in l. omnes. C. de præscript. 30. annor. §. in l. non solum. in princ. de Usur. Nic. Boër. decis. 39. num. 12. Matth. de Afflict. decis. 254. Alex. conf. 60. in fin. vol. 1. Dec. conf. 496. col. 2. Myñs. conf. 48. n. 12. §. ad rubr. extr. de præsumpt. n. 18. Regn. Sixt. conf. Marp. 9. n. 31. Heisterman. 1. conf. Marp. 7. n. 32. Præscriptiones enim immemoriales fortioris sunt potentie, quam sunt præscriptiones longi & longissimi temporis. cap. 1. de præsumpt. in 6. cap. super quibusdam 26. §. præterea. & ibi Panorm. de V. Subi habetur, quod tanto tempore, cujus initii memoria non est in contrarium, præscribantur etiam ea, quæ alias suâ naturâ non sunt præscripibilia, dissentit Reincking in fin. laudatus. Hinc hujus virtus tanta, ut in condendis tantum possit, quantum potest Papa vel imperator, Baldus in l. cum proponas. n. 18. notab. 6. Cod. de Nautic. sanor. Isern. in c. 1. verb. flumina. n. 7. vers. hac videntur. col. 3. quæ sint regal. Jason. in l. quo minus. n. 42. vers. Tertiatio. ff. de fluminib. Afflict. in decis. 324. Agitur. n. 6. vers. item quod possessio. Gozad. conf. 8. In hac causa. n. 37. vers. & dicit. col. 9. qua de causa & Imperatoris potestati equiparatur, d. cap. quibusdam. §. præterea. extr. de V. S. Alex. conf. 6. vol. 1. & copiosè Cravett. in cap. absolutis. n. 13. vers. quarto quaro in 4. parte. de antiquit. temp. Pacian. 1. conf. 161. n. 16. ita præscriptio immemorialis dicitur habere vim constituti. l. hoc jure 3. §. ductus 4. ff. de acq. quotid. l. 1. §. fin. l. 2. §. l. fin. de acq. plur. arcend. Forster. 2. conf. Marp. 7. n. 32. Schurf. conf. 39. cent. 3. n. 4. Corn. conf. 74. n. 1. vol. 3. Heisterman. 1. conf. Marp. 7. n. 33. privilegii, d. l. 1. §. l. fin. de acq. plur. arc. l. in summa 2. §. item. 3. ff. eod. Gœden. conf. 109. n. 109. Gail. 2. obs. 52. n. 23. non quidem vulgaris & simplicis, sed legitimi & ex certa scientia à Principe impetrati, Cravett. de antiqu. temp. p. 4. §. absolutus. n. 9. legis scriptæ ac consuetudinis. l. de quibus 32. §. inveterata 1. ff. de LL. cum aliis per Afflict. deductis. tit. si de Feudo defuncti. contr. cap. si quis per 30. in princ. n. 10. & it. & decis. 254. num. 4. Paril. conf. 14. n.

2. lib. 1. Menoch. 2. arb. judic. cent. 1. cas. 4. n. 3. Cephal. conf. 458. n. 70. contractus & pacti expressi, Hannibal. in l. nemo potest. n. 592. de legat. 2. Dec. conf. 409. n. 6. Ita perhibetur eam specialiter cum Principe niti. Rol. à Valle conf. 66. n. 9. vol. 2. imò plus operari, quam pactum expressum, Gloss. in l. 1. in verb. coheredibus. in fin. famul. herciscund. cum sit tantæ autoritatis, ut solidam non modo producat præsumptionem, Alberic. Angel. Roman. in l. sciendum. de V. O. Balb. intr. de præscr. q. 6. n. 18. §. 19. sed etiam pro veritate habeatur. Gabriel. de præscript. conclus. 1. n. 23. Ripa in l. quo minus. num. 41. de fluminib. Cephal. conf. 628. num. 65. Bald. conf. 257. quæst. verrens. lib. 2. gloss. in l. 1. C. de servit. Dec. confil. 87. Tob. Nonius conf. 83. num. 2. 5. & 10. Bald. in c. cum causam. vers. porro de probat. Zafius conf. 16. n. 13. vol. 4. imò ex ea transferri etiam dominium directum, tradunt Baldus, Saliect. Alexand. in l. traditionibus. C. de pactis. Decius conf. 45. Curtius jun. conf. 158. num. 12. Tob. Non. d. conf. 83. num. 4. In summa, hanc tantæ esse firmitatis, ut nemo contradicere audeat, dicunt Socinus jun. conf. 76. n. 94. vers. & si per cursum. lib. 1. Balbus de præscriptione. 5. part. principalis. Cephal. conf. 403. n. 38. Pantfchman. lib. 1. prælii. quæst. 22. n. 29. Ne dominia rerum sint in incerto, & quia per tantum temporis lapsum omne vitium omnisque defectus censetur sublatus. cap. 1. de præscr. in 610. Et necessaria est hæc præscriptio, quoties nulla præcedentium sufficit, videlicet in præscribendis rebus testamento alienari prohibitis. l. 3. §. 3. cum auth. seq. C. comm. de Legat. (2.) In rebus dotalibus l. 30. C. de jur. dot. (3.) In rebus civitati vel piis causis testamento vel alio titulo inter vivos concessis. l. 23. C. de SS. Eccles. (4.) In bonis domanialibus, Zaffel. Cûter cap. intellectum 28. f. 33. X. de injur.

XXVII.

Quodcunque jus per privilegium concedi potest, illud etiam acquiri potest per præscriptionem immemorialem, quia hæc præscriptio est instar privilegii. cap. præter ea 26. X. de V. S. Exemplum est in jure venandi, monetandi, telonii legitimandi, item in immunitatibus à functionibus publicis. l. 4. l. 6. C. de præscr. 30. vel 40. annor.

XXVIII.

Quæcunque regalia à privato possunt possideri, illa possunt per præscriptionem immemorialem acquiri, quia ad omnem præscriptionem requiritur possessio, & tantum præscriptum est, quantum possessum. Exemplo sunt omnia Regalia minora; majora enim, quæ ipsam administrationem reipubl. immediatè tangunt, à privato quâ tali possideri non possunt, quia exercitium eorum necessariò involvit conceptum Imperii in tempubl.

Limita: ut tamen minora Regalia à privato acquisita potiùs nomine privilegii veniant quàm Regalium. Nam exercitium quidem Regalium acquiritur privato, non etiam ipsum jus. Conf. Stryck exam. jur. feud. cap. 9. q. 22.

(M) 3

XXIX. Præ-

XXIX.

Præscripta accensentur rebus judicatis & transactis, l. 1. in fin. ad SC. Tertull. Bart. in l. omnes. n. 41. de iustit. & jur. vers. præscriptione. Welenb. 1. conf. 5. num. 40. Vis enim præscriptionis ea est, ut omnis lis & controversia per eam definiatur secundum eum, pro quo est, Bart. in l. si pupilli. §. videamus. ff. de negot. gest. & in l. fin. ff. pro suo. Balb. de præscript. p. 1. quest. 9. Alex. consil. 213. in princ. vol. 2. Welenb. conf. 22. num. 6. volum. 1. ac præscriptione 30. vel 40. annorum jus omne tollatur, l. sicut 3. l. omnes 4. l. cum novissimi 7. C. de præscript. 30. annor. c. cum queritur. & ibi gl. in fin. 35. quest. 9. Bart. in l. Prætor. §. 1. de oper. nov. nunc. Parif. conf. 3. num. 17. vol. 4. Unde non sine ratione exceptionem præscriptionis esse peremptoriam, & litis finitæ, docuerunt Bald. in l. postquam liti. C. de pact. Corn. in l. Eleganter. §. si quis post. num. 10. vers. decima tertia. ff. de conduct. indeb. Marant. in suo Specul. p. 6. memb. 9. num. 11. Lancellot. de offic. Prætor. in civilib. lib. 1. c. 9. n. 11. Afinar. in sua Practica §. 13. cap. 3. sub rubrica de Except. perempt. num. 3. Riminaldus sen. conf. 430. n. 9. vol. 3. Boer. decisio. Eurdeg. 344. n. 2. & 8. Villalob. in Theatr. commun. opin. lit. P. num. 286.

XXX.

PRÆSCRIPTUM tantum censetur, quantum possessum, l. 1. §. si quis hoc interdicto 4. ff. de itinere actusque privato l. 18. §. fin. ff. de acquir. possess. cap. cum olim 18. de præscript. cap. sine possessione 3. de Regulis Juris. lib. 6. ubi plures collegi illationes in collectan. itemque in cap. auditis 15. extra. de præscript. num. 2. exornant Aufrer. ad Capellam Tholosan. quest. 323. Parif. conf. 27. n. 150. vol. 1. & conf. 73. num. 13. vol. 4. Pute. decis. 102. n. 2. lib. 1. in correct. Abbas in c. antecedentibus. in fin. de privileg. Jason. in l. 3. §. possideri. num. 35. ff. de acquir. possess. Boer. decis. 58. num. 6. Capyc. decis. 209. n. 32. Mascardus de probat. concl. 14. num. 23. & conclus. 946. num. 8. Honded. conf. 79. n. 47. lib. 1. Mar. Anton. variar. resolut. lib. 1. resolut. 70. num. 20. Anton. Monach. Lucensi decis. 14. n. 56. Aldret. in allegat. Jur. pro omnimoda Regularitate exempt. p. 2. c. 4. n. 12. Gabriel. 5. comm. opin. tit. de præscr. concl. 2. n. 24. Gylm. tom. 5. relat. 34. pag. 237.

Hinc individualiter Bartolus in dict. §. si quis hoc interdicto, num. 1. inquit: Quod si aliquis prætendit, se scripsisse jus colligendi pedagium, atque ita esse in quasi possessione exigendi illud, si probat, quia usus est exigere de certis rebus; utique in illis tantum dicitur præscripsisse, in quibus apparet usus, & sic quasi possessio exigendi, quod voluerunt Bertachin. de gabellis. p. 2. sub num. 32. vers. undecimo quæro. Parif. conf. 13. n. 38. vol. 1. Aym. Cravett. conf. 111. n. 6. volum. 1. Menoch. remed. §. retin. possess. n. 56. & conf.

612. num. 1. Nam probandus est usus, seu præscriptio in specie, in casu, de quo queritur, quia de uno ad alium non inferitur, Oldrad. conf. 237. Anchar. conf. 339. num. 8. Neviz. conf. 48. n. 4. Roland. à Valle conf. 80. n. 10. volum. 1. Becc. conf. 98. n. 7. vol. 1. Menoch. conf. 54. n. 37. Surdus conf. 371. num. 2. vol. 3.

De præscriptione
Servitutis, Ecclesie & contra eam, pignoris, Regalium
De interruptione
præscriptionis
per Citationem, Litis Contestationem

SERVITUS
ECCLESIA,

PIGNUS.
REGALIA.

CITATIO.
LITIS CONTESTATIO.

CAP. LXXXVI. Præsentia, præsens.

Axioma I.

Præsentia alicujus quoties requiritur, non potest actus fieri per procuratorem, Abbas in cap. exposuit. num. 12. de dilat. Farin. 1. conf. 85. siquidem præsentia importat visum & auditum, cap. 2. de consuetud. Auth. de hered. & Faltid. Novell. 1. c. 3. Honth. 2. de Art. notar. c. 14. n. 15. & præsentiam præstare non solum est corpus in locum præsentem conferre, sed simul etiam animum, & aptum ejus usum, Goedd. ad l. 246. ff. de V. S.

II.

Is præsens habetur, qui est in hortis, & qui in foro, & qui in urbe, & qui in continentibus ædificiis degit, l. 5. l. 6. l. 7. ff. de procurat. qui enim invicem se exaudire possunt, pro præsentibus habentur, Ulpian. in l. 1. de V. O. unde & præsentibus factum dicitur, quod palam, hoc est, coram pluribus factum est. l. 33. ff. de V. S. l. 21. in pr. Cod. de testament.

III.

Præsentia honestarum personarum (ehellicher Leute) æquipollet præsentie prætoris, l. 1. §. 26. ff. de post. & amicorum aut propinquorum doliatque metus præsumptionem excludit, l. transactionem 35. ibique Dd. C. de transaction. Vultej. 4. consil. Marpurg. 32. num. 198. Menoch. 3. de præsumpt. cap. 128. per tot. & consil. 73. num. 27. Pruckmann. 1. consil. 29. n. 63. Cravetta consil. 282. n. 9. Cothman. 2. respons. 53. n. 109. Schuff. cent. 2. consil. 68. n. 12. Natt. 1. consil. 162. num. 2. & consil. 173. n. 6. P. Heigius 1. quest. 22. n. 38.

IV.

Præsentia patroni vim habet citationis, l. si eum 26. §. 1. ff. de fideicom. libert. Jason. in l. 1. ff. de injus vocand. Alex. in l. pecuniariis. in princ. C. de procurat. Hyppolit. de Marfil. in notab. 3. Tu scis. Bald. cap. plerumque in 2. colum. de rescript. Barbat. in clem. auditor 13. col. eod. tit. & in rubric. de litis contestat. colum. 5. n. 11. Ludovicus Gomez. ad §. pinales. Instit. de actionib.

F. Præ